

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Cena: Posamezna šte. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto VI. - Štev. 16

Gorica - 22. aprila 1954 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Igrajo se slepo miš

V zadnji šte. tržaškega lista Vita Nuova z dne 17. aprila je naslednje zelo poučno pismo nekega bralca omenjenemu listu. Pismo se glasi:

»Spoštovani g. urednik! Oprostite, če prihajam k Vam z nekim vprašanjem, ki se bo morda zdelo »Viti Nuovi« odveč, ki pa po mojem mnenju zasluži, da se ob njem ustavimo. Gre za komunistično partijo Italije, ki strahovito napreduje dan za dnem.

Iz pregleda občinskih volitev, ki so se vršile v Gaeti dne 4. aprila, je razvidno, da so socialkomunisti od 2146 glasov, ki so jih dobili pri državnoborskih volitvah lani dne 7. junija, poskočili letos na 3016; če te glasove primerjamo z 1255 glasovi iz leta 1948, dobimo, da so v šestih letih svoje glasove več kot podvojili. In kakor v Gaeti tako je bolj ali manj povsod.

Iz tega sledi, da bomo leta 1960, če gremo po tej poti naprej, imeli komunistično vladno izvoljeno na svobodnih volitvah.

Do tega zaključka ni prišel samo bralec »Vite Nuove«, temveč se zdi, da je to mnenje zelo razširjeno tudi v najvišjih krogih v Italiji in zunaj nje; komunistična partija bo v nekaj letih prišla v Italijo na oblast s pomočjo svobodnih volitev. Zaradi takih izglede so na vrhovih ital. političnih strank zelo zaskrbljeni, a tudi cerkveni krogi niso mirni. Eni in drugi se sprašujejo, kaj storiti, da se prepreči to zlo, ki grozi Italiji. V tem si pa niso več edini.

Nekateri hočejo, naj se krščanska demokracija poveže z desnico, z monarhisti in celo z misovci, da se tako napravi jez zoper prodirajoči socialkomunizem. Nekaj podobnega je njega dni napravil Mussolini. Zmaga te teze bi pomenila povratek v fašizem. Iz te skupine sta izšla oba nekdanja ministra Pella in Togni. — Drugi hočejo, naj se krščanska demokracija poveže z levicarskimi demokratičnimi strankami, sprejme kar mogoče širok socialni program ter tako z dvigom socialne ravni ital. ljudstva izbije socialkomunistom najmočnejše orožje iz rok. Iz te skupine je sedanji ministrski predsednik Scelba. Ta ima s sedanjo vlado ravno ta namen, da izpelje nujne socialne in druge reforme, ki naj odvrnejo ital. ljudstvo od komunizma. Bo uspel?

Ce ima v svoji stranki dosti takih pristašev, kakršni so demokristjani na Tržaškem, Gorškem in Videmskem, prav gotovo ne bo uspel. Zakaj povedali smo že enkrat, da tukajšnji demokrati bolehalo na neozdravljivi boleznici, ki je ravno nacionalizem najslabše vrste. Ti ljudje imajo le en cilj pred sabo: čimprej zadušiti ali poitalijančiti to malo Slovencev, ki so ostali pod Italijo in na STO-ju, ter nato pripraviti pogoje za povratek v Istro, Dalmacijo in Slovenijo. Zato je po vojni postal njihov ljubljeneček Pella, ki je postal divizije na mejo zoper Jugoslavijo. V njih sreih pa gorita še vedno z najsvetlejšim plamenom lučki pred podobo Mussolinija, ker je vkorakal v Ljubljano, in pred podobo D'Annunzia, ker je vkorakal na Reko. Ti ljudje se boje le enega: Slovanov. Sanjajo le eno: povratek Trsta k Italiji, kar pa naj bo le začetek prodiranja v Istro in Dalmacijo. Potem bodo rešeni vsi problemi Italije. Tako kratkovidnih in ozkosrčnih ljudi, kot so tukajšnji ital. demokratični voditelji s pretekli vred, verjetno nima svet. Izgovarjajo se, da je ljudstvo tukaj tako nastrojeno in da zato ne morejo voditi narodno strpnje politike.

Ko sem nekoč nekemu demokrščanskemu pristašu dokazoval, da bi morale ital. stranke v teh krajih voditi do slov. manjšine bolj širokogrudno politiko, mi je odgovoril:

»Imaš prav, toda v tem primeru bi nas volivci zapustili ter prešli k MIS.«

»Misliš?« sem mu odvrnil; »toda zakaj ne zapustijo kominformistov, ki se včasih tako dobrikujejo Slovencem?«

Mož ni vedel kaj odgovoriti. Tako je s tukajšnjimi demokratičnimi voditelji. Namesto da bi oni

vodili ljudstvo, se dajo voditi temnim silam v podzemlju, zlasti onim pri Legi Nazionale ter irendentistom, ki pripravljajo najboljši teren za zmago komunizma v naši deželi. Zadnje volitve so to pokazale v dovolj žarki luči.

Kaj bodo na to odvrnili? Napisali bodo tudi v bodočnosti nekaj člankov o grozeči komunistični nevarnosti, v srcu pa si bodo mislili: Saj to niso slavokomunisti, naj le zmagaajo! Tako se igrajo slepo miš. Stroške pa plačujemo za sedaj predvsem demokratični Slovenci, ki moramo prenašati kratenje vsakovrstnih pravic samo zato, ker smo Slovenci.

Nedeljko

Dullesov obisk v Evropi

Na oljčno nedeljo je priletel v Evropo ameriški zunanji minister Foster Dulles. Prišel je, da bi se pogovoril z angleškim in francoskim zunanjim ministrom o raznih vprašanjih, posebno pa o indokitajskem vprašanju, ki je postalo ravno zadnje čase zaradi nevarnega položaja v Indokini posebno aktualno.

Foster Dulles se je ustavil najprej v Londonu, kjer je imel dvodnevne razgovore z angleškimi državniki. Ti razgovori so se tikali raznih vprašanj, ki so v ospredju svetovne politike, kot je na pr. vprašanje atomskih poskusov in bližnja ženevska konferenca, predvsem pa so razpravljali o Dullesovem predlogu o skupnem nastopu zapadnih velesil in nekaterih azijskih držav proti komunistični Kitajski, ki se vedno bolj očitno meša v indokitajske razmere.

Kakor znano je pritisk Hočiminhovih čet na indokitajsko in francoske čete vedno hujši. Že kakih pet tednov se vršijo srditi boji za utrjeno postojanko Dien Bien Fu, kjer kakih deset tisoč francoskih in vietnamskih čet skoro brez presledka odbija besne napade štirikrat močnejšega sovražnika, ki dobiva vse grožnje in vso bojno opremo iz sosedne komunistične Kitajske. Ta kitajska pomoč Hočiminhovim četam je iz dneva v dan vedno bolj izdatna, tako da preti resna nevarnost, da pade sčasoma vsa Indokina komunistom v roke.

Združene države so opozorile že večkrat komunistično Kitajsko pred vmešavanjem v indokitajske boje, toda kitajski diktator Maočetung si teh ameriških opozoril ni vzel posebnega k sreč. In tu je bil vzrok, da se je ameriški zunanji minister v sporazumu s predsednikom Eisenhowerjem odločil za bolj uspešne korake. Sprožil je namreč misel za ustvaritev neke skupne fronte proti komunistični nevarnosti na Daljnem Vzhodu, fronte, ki naj bi podvzela vse bolj energične korake, ako bi rdeča Kitajska ne

Pol milijona Poljakov v britanskih deželah

»Rocznik Polonii«, nekakšen zbornik Poljakov, ki žive v begunstvu, navaja podatke o Poljaki, raztreseni po svetu. Iz teh števil je razvidno, da živi samo po deželah Britanske državne skupnosti danes nad pol milijona Poljakov. Na prvem mestu je Kanada, kjer je po vojni stalno nastanjenih preko 230.000 Poljakov, kar je poldrugi odstotek vsega poljskega naroda. V Veliki Britaniji sami je okoli 170.000 Poljakov, od teh 40.000 samo v Londonu. Na tretjem mestu je Avstralija s 70.000 Poljakov, na četrtem potem Nova Zeland, nato pa še po vrsti Južna Afrika, Kenija in Tanganjika, kjer je Poljakov celo za poltretji odstotek vsega tamošnjega belega prebivalstva.

prenehala s podpiranjem Hočiminhovih čet. K tej skupni fronti naj bi pristopile poleg treh zapadnih velesil in poleg Vietnama, Laosa in Kambodže še Siam, Burma, Filipini, Avstralija in Nova Zeland. Kot prvi korak naj bi vse te države izrekle rdeči Kitajski ostro svarilo; če bi pa to ne pomagalo, naj bi podvezle še druge in bolj prepričljive ukrepe. Ta Dullesov načrt je naletel na Angleškem in v Franciji na precej hud odpor. Angleži vodijo napram komunistični Kitajski že od

Zapadnopacifiška zveza?

Foster Dulles je moral od svojega prvotnega načrta precej popustiti. Predvsem je moral odstopiti od svoje zahteve o takojšnjem in ostrem posvarilu rdeči Kitajski, da o kakem ultimatu, ki bi ga morali nasloviti zavezniki Kitajski, niti ne govorimo. Kljub temu je opravil Foster Dulles veliko delo ter odnesel lep uspeh. Prepričal je angleške in francoske državnike o potrebi

možno ustanoviti v okviru Združenostanovitve neke daljnovezhodne ali zapadnopacifiške zveze po vzorcu atlantske zveze. Do ustanovitve te obrambne zveze sicer na teh razgovorih še ni prišlo, vendar vse kaže, da so angleški in francoski državniki ta načrt z veseljem sprejeli. Uradno poročilo, ki ga je izdala angleška vlada, pravi, da sta se Dulles in Eden sporazumela, da bi bilo

Angleške in ameriške garancije evropski obrambni skupnosti

Anglija in Združene države so v preteklem tednu zavzele svoje dokončno stališče do evropske obrambne skupnosti ter objavile obveznosti, ki sta jih obe državi pripravljene sprejeti glede skupne evropske vojske.

Najprej je Anglija objavila svoje stališče do evropske obrambne skupnosti. V sporazumu, ki ga je podpisal zastopnik Francije pri evropskem obrambnem svetu Hervé Alphand, se je Anglija obvezala ohraniti svoje čete na evropski celini toliko časa, dokler bodo varnostni razlogi to zahtevali. Pripravljena je odstopiti eno okopno divizijo ter jo vključiti med vojne sile evropske vojske, poleg tega bo imela Anglija svojega zastopnika v Evropskem svetu in v Visokem komisariatu.

Po izjavah angleških vladnih krogov je storila Anglija vse, kar je v sedanjih razmerah mogla storiti, da bi podprla evropsko obrambno skupnost. Anglija se izgovarja, da ima svoj imperij in da se zaradi tega ne more preveč vezati na Evropo. Toda imperij ima tudi Francija in ta imperij je s Francijo še bolj tesno povezan, kot so angleški dominioni z Anglijo. Zato je razumljivo, da angleške garancije niso nekaterih francoskih krogov prav nič zadovoljile. Posebno pa niso zadovoljile tistih krogov, ki so evropski obrambni skupnosti načelno nasprotni. V vladi sami je prišlo zaradi podpisa in sprejema omenjenega

sporazuma do težkih nesoglasij. Delegistični ministri so grozili, da izstopijo iz vlade in ministrskemu predsedniku Lanielu se je komaj posrečilo, da je preprečil njihov odstop s tem, da jih je opozoril na težke posledice, ki bi jih utegnili imeti vladna kriza v trenutku, ko stoji Francija pred ženevsko konferenco. Laniel je tudi poudaril, da podpis sporazuma o angleških garancijah ne omejuje svobode francoske narodne zbornice glede potrditve evropskega obrambnega pakta.

Laniel misli predložiti evropski obrambni pakt francoski zbornici 18. majnika ter pustiti zbornici, da sama določi natančen rok razprave o tem paktu. Verjetno bo nastopila takrat zopet nevarnost vladne krize. Toda četudi bi vlada zaradi odstopa delegističnih ministrov padla, to še nikakor ne pomeni, da bo s tem padla tudi potrditev evropske obrambne skupnosti. Evropska obrambna skupnost ima svoje pristaše tudi izven vladne koalicije in med temi so predvsem socialisti ali vsaj večina izmed njih. Kako se bo ta boj za evropsko obrambno skupnost dejansko končal, je težko predvideti, posebno ker se še nič ne ve, kako se bodo končali razgovori o posarskem vprašanju.

Koncem preteklega tedna je tudi Amerika objavila garancije, ki jih je pripravljena dati evropski obrambni skupnosti. Predsednik Ei-

rih narodov nek obrambni sistem, ki naj bi zaščitil mir, varnost in svobodo v jugovzhodni Aziji in v zapadnem Pacifiku.

Kljub temu da je zmagalo v Londonu bolj angleško kot ameriško stališče, so zagnali laburisti, posebno Bevanovi pristaši ob čitanju uradnega poročila v spodnji zbornici nenavaden hrup. Medtem ko se je vodja laburistične stranke Attlee izrazil, da bi takemu varnostnemu paktu na Daljnem Vzhodu pod gotovimi pogoji ne bil nasproten, je vodja laburističnega levicarskega in filokomunističnega krila pokazal ves svoj odpor proti nameravanemu varnostnemu paktu. Med drugim je dejal, da bo ogromna večina angleškega ljudstva obsodila Edenovo izjavo ter jo ožigosala kot vdajo pred ameriškim pritiskom. Zunanji minister Eden je odgovoril Bevanu, da ne gre za nobeno vdajo ne na eni ne na drugi strani ter da bodo podobno kot njega kritizirali zaradi londonskih razgovorov tudi Dulles in njegovi domovini. Poleg tega je dejal Eden, ne gre za kako sklenjeno pogodbo, ampak samo za predlog o ustanovitvi obrambne organizacije in da bodo o tej ustanovitvi odločale vse prizadete države.

Bevanove napovedi o odporu, ki naj bi ga dvignili londonski razgovori pri večini angleškega ljudstva, se niso uresničile. Večina javnega mnenja je londonske razgovore in časne sklepe o daljnovezhodni obrambni zvezi z veseljem sprejela. Celotek nekateri laburistični listi odobravajo nameravano obrambno organizacijo na Daljnem Vzhodu ter priporočajo, naj bi v to zvezo vstopila tudi Pakistan in Indija.

Predlagano ustanovitev obrambne organizacije na Daljnem Vzhodu so v Parizu, kamor je Foster Dulles odletel na dvodnevne razgovore, brez posebnih težav sprejeli. Tudi o pariških razgovorih je bilo izdano posebno poročilo, nakar se je vrnil Dulles v domovino, toda le za kratek čas, kajti 26. aprila se bo pričela znana ženevska konferenca, katere se misli Dulles osebno udeležiti.

senhower je poslal vsem šestim zunanjim ministrom evropske skupnosti poslanico, v kateri je razložil obveznosti, ki jih Združene države sprejemajo glede evropske vojske. Te obveznosti so res take, da bi morale zadovoljiti še tako nezaupne francoske kroge. Ne da bi se spuščali v podrobnosti, hočemo navesti le glavne izmed teh garancij.

Združene države bodo ohranile v Evropi in tudi na nemškem ozemlju še nadalje edince svojih oboroženih sil, ki bodo potrebne za obrambo severnoatlantske cone, in to toliko časa, dokler bo grozila kak nevarnost za mir v tem delu sveta. Evropska obrambna skupnost bo sestavni del atlantske zveze. Združene države bodo smatrale vsak napad na evropsko obrambno skupnost kot ogrožanje lastne varnosti. Akoravno Eisenhowerjeva poslanica ne imenuje Nemčije, se nedvomno nanašajo zadnje besede tudi na Nemčijo, ako bi ta spremenila svojo politiko ter napadla eno ali drugo članico evropske obrambne skupnosti.

Združene države so dale torej evropski obrambni skupnosti in posebno Franciji vse garancije, ki jih ta v svojem večnem strahu pred Nemei potrebuje. Te garancije od daleč odtehtajo vse pomanjkljivosti angleških garancij in zato bi bil čas, da se Francija zgane ter potrdi evropsko obrambno pogodbo, ki jo je cna zamislila in kateri se sedaj ravno ona najbolj trmasto upira.

Z Marijo na dan vstajenja

Ko so zapečatili Jezusov grob, so v njem zaklenili tudi zadnje upanje dvanaajstih. Vsi upi so za vedno pokopani, tako so mislili apostoli, vsi do zadnjega. Uklonjene glave in strtega srca so odšli domov.

Počasi so se vlekle turobne ure. Minil je solotni dan brez sonca. In nedeljsko jutro se je zanje prebudilo brez zore. Tema, gluha tema v njih srcih in v njih očeh.

Dvom jih je razjedal tako, da prveemu oznanilo o vstajenju sploh niso verjeli. Zdi se, da so prvi dnevi mlade, nebojlene Cerkve potekali v obupu in dvomu. Zalosten pričetek! Ali je v njem sploh kakšna svetla točka?

Da, svetla točka je in mora biti!

Ko je dvom zagrnil srca vseh, je vendar še gorelo upanje v enem Srcu: zaupanje v srcu Marijinem. V njem je še gorela tista luč svetle in trdne vere in pričakovanja, ki je bila v vseh drugih ugasnila. Božja Mati v resnici ni nikdar podvomila nad svojim Sinom. Zakaj mati ne dvomi nikdar. Z vsa silo svoje neizmerno ljubezni in vere je za trdno slutila in čutila, da bo iz noči trpljenja vzklikala sijajna zora vstajenja. Vsi drugi so omagali, le Srce Marijino je ljubil, pričakovalo, verovalo, neomajno verovalo v bodočnost.

Močno upanje se ohranja samo v močnih srcih. Tiste dni od Kalvarije naprej so bili vsi apostoli slabotni, utrujeni, duhovno izčrpani. Ona pa je ostala močna žena. Zato je trdno upala in pričakovala.

Tako nam je povsem razumljivo, kar pravi staro blagomiselno izročilo, da se je namreč naš Odrašenik hitro po svojem vstajenju in poveljanju prikazal svoji Materi prej kot vsem drugim. Saj si ne moremo misliti, da bi hotel Sin uživati svoje velikonočno radost sam brez svoje Matere, katero je hotel imeti tako tesno ob sebi v najbridkejših urah trpljenja.

Sv. Pavel je rad ponavljal svojim vernikom: Bodimo združeni s Kristusom v trpljenju, da bomo z Njim tudi v radosti, zmagoslavju in vstajenju! Z Njim sotrpeli in z Njim sovostali! Ali ni vse to resnično doživljala tudi njegova brezmadežna Mati? Prej ko mi in bolj ko mi.

Evangelij opisuje samo nekatera Jezusova prikazanja. Tista namreč, s katerimi je Zveličar najočiteje potrdil omahujočo vero svojih učencev in apostolov Marija pa ni nikoli omahovala. Ni bilo potrebno, da bi jo Vstali šele počasi prepričeval o božjih načrtih, kot je na primer poučeval tista dva učenca na poti v Emavs. Marija jih je dovolj pomnila iz nešteti Jezusovih napovedi in prerokb, da bo tretji dan vstal in da bo ta čudež znamenja Jonovega kakor zadnje in končno potrdilo Jezusovega poslanstva za ta zlobni človeški rod.

Prvo srečanje Vstalega s svojo Materjo je bilo brez grenkobe in brez sence neumevanja. Bilo je polno samega čistega veselja. Res: »To je dan, ki ga je naredil Gospod!« Bilo je zmagoslava pesem vere in upanja, zlasti pa ljubezni, ki premaga vse navidezne nepremagljive zapreke človeških pomislekov in omahovanj.

Prvi začetki naše Cerkve so dosti bolj svetli, kakor bi morda sprva mislili. Vsa luč pa žari iz Srca Marijinega, ki se raduje ob glori vstalega Sina.

Ta praznik je kakor poveljnice trdnega upanja v obljube Previdnosti in v moč Kristusovega trpljenja in vstajenja.

Tega ne smemo pozabiti zlasti ne danes, ko je trdno upanje v vstajenje in prerokenje človeštva postalo za mnoge tako neizmerno težko. Niti upanja ne zmorejo več. Trdno upanje je sad močne vere močnih src.

Močna žena Marija jim kaže pot.

Janez Vodopivec

Družabna pravda

V Buenos Airesu izhaja mesečnik za socialno vprašanje, »Družabna pravda«, ki ga izdaja društvo istega imena. Do lani je DP izhajala razmnožena na ciklostil, letos pa izhaja tiskana. Izide desetkrat na leto na 16 straneh. Družabna pravda se ne spušča v dolge in učene razprave, temveč piše kratko in jedrnat, a zanimivo, o družbenih vprašanjih, ki danes najbolj zanimajo svet. Pri tem se ozira predvsem na potrebe in razmere med Slovenci v Argentini ter drugod po svetu, kakor tudi doma. Hoče biti praktična in obenem naselno jasna. Nauk Cerkve je tem slovenskim socialnim delavcem prvo in najbolj merodajno pravilo. Je pa revija zelo razgledana, saj ima svoje sodelavce po vsem svetu, koder bivajo slovenski izseljenci. Obenem je tudi globoka, ker šteje v vrsti sotrudnikov naše najodličnejše in najbolj izkušene socialne delavce in teoretike iz pred druge vojne in po njej.

Iz življenja Cerkve

LETEČI NADSKOF SEVERNEGA TEČAJA

»Nadškof Severnega tečaja«, edinstveni katoliški misijonski delavec med rdečimi Indijanci in Eskimi Daljnega severa, msgr. Breyat O.M.I., je pred kratkim umrl. Svojih petdeset let apostolskega delovanja je preživel na konju, na smučeh, v kanujih in zadnje desetletje na letalu ter tako prepotoval vso severno Kanado, najprej kot duhovnik, nato kot apostolski vikar Mackenzie. Častljivo očaška je bila njegova postava. Nosil je brado, kot jezdec pa je navadno imel na glavi indijansko perjanico, ki bi mu jo zavidali tudi naši mladi »Indijanci«. Njegov škofski sedež je bil najčisteje v preprostem priloženostnem indijanskem iglu. S skrajno preprostostjo in izredno delavnostjo je ustvarjal čudeže in njegova škofija je postala vzorni misijonski čudež našega časa.

BELORUSKI STUDENTJE V WESTMINSTRSKI KATEDRALI

Beloruski študentski pevski zbor z univerze v Louvainu, v Belgiji, je 25. in 27. marca gostoval v Veliki Britaniji. Priredil je več koncertov beloruske narodne pesni z narodnimi plesi. Poročajo, da je bil angleškemu občinstvu koncert staroecrkvenoslovanskega bogoslužja v Westminsterki katedrali čudovito odkritje. Vstopnina za vse koncerte, ki je bila prostovoljna, je šla za študentski sklad.

STO PETDESET LET KATOLISKEGA DELA V AVSTRALIJI

Pred letom dni je močna katoliška verska skupnost v Avstraliji praznovala poldrugo stoletje verske svobode na peti celini sveta in plodnega delovanja katoliških misijonarjev. Ob tej priložnosti je bil tudi

avstralski narodni evharistični kongres v Sydneyu, kjer je danes okoli poldrugega milijona katoličanov. To število predstavlja eno četrtino vsega tamošnjega prebivalstva. Leta 1834 je postal v Sydneyu britanski benediktinec John Bede Polding prvi katoliški nadškof. To je bilo v času, ko po vsej Avstraliji ni bilo še toliko katoličanov kot jih je danes samo v Sydneyu. Danes so avstralske katoliške misijonske postaje vseprek po celini, organizirane podružnice pa po vsem obkrožujočem otoku Tihega oceana.

MUCENISTVO UKRAJINSKE CERKVE

Pred osmimi leti so sovjetske oblasti spravile v zapor vso ukrajinsko hierarhijo, ne čelu katere je bil tedaj metropolit halički in nadškof livski msgr. Jožef Slipyj. Visoke prelatske unioinistične ukrajinske Cerkve so odvedli v prestolnico sovjetske Ukrajine, v Kiev. Tam so zahtevali od njih, naj prekličejo staro zvezo s katoliško Cerkvijo in s sv. stolico, ki so jo njihovi pradedje v letu 1595 sklenili v Brest-Litovsku, ko so priznali sv. stolico. Komunistična oblast je zahtevala od njih, naj priznajo supremat moskovskega patriarha, za katerega je znano, da se sonči v milosti vlade.

Vsi ukrajinski prelatski so ostali zvesti Rimu. Izbrali so si raje prostovoljno trpljenje, celo smrt, kot da bi izdali Cerkve. Msgr. Jožef Slipyj je bil tedaj obsojen na osem let zapor. Ko je to kazen odsele, je bil znova sojen na sedemnajst let koncentracijskega taborišča v Potmaru. Po poročilih, ki so prišla pred kratkim z ujetniki v Nemčijo, so ga lani privedli v Moskvo in mu ponudili visoko cerkveno službo, če bi prekinil s katoliško Cerkvijo.

Ker je zavrnil to ponudbo, so ga dokončno odvedli v Potmar.

Trije od ukrajinskih škofov so umrli v pregnanstvu, v ječah ali taboriščih. To so: Josafat Kotsylovsky, msgr. Gregorij Homysyn in msgr. Teodorij Romza.

Veliko število ukrajinskih katoličanov živi v svobodnem svetu. Ti so pred nedavnim prosili katoličane po vsem svetu, naj se velikodušno odzovejo pozivu sv. očeta in naj molijo za katoliške Ukrajince, da ostanejo trdni v veri in zvestobi do Cerkve.

NOVA AMERIŠKA ZNAMKA Z NAPISOM »ZAUPAMO V BOGA«

Ameriška poštna uprava je v začetku tega meseca izdala spominsko znamko z verskim motivom. V zadnjem času je že več držav pričelo izdajati tovrstne znamke, kar lepo kaže kako pričanja verska miselnost pridobivati tudi v vodilnih državnih krogih. Nova ameriška znamka nosi napis »Svoboda — Zaupamo v Boga«. Tiskana je v barvah ameriške državne zastave — belo-modro-rdeči barvi in prikazuje znani kip Svobode. Znamko so izdali 3. aprila. Svečanosti ob izdaji se je poleg predsednika Eisenhowerja, podpredsednika Nixona in ministra Dullesa udeležil tudi newyorški nadškof, kardinal Spellman.

KAJ ZAHTEVAJO OD »PATRIOTSKIH« DUHOVNIKOV

Varšavska komunistična vlada je razširila nova navodila tako zvanim patriotskim duhovnikom, v katerih jih poziva, da se poslužijo svojega poklica v korist komunističnega režima, ki je sedaj na oblasti. Po najnovejših navodilih naj bi bila celo spoved sredstvo, s katerim naj bi patriotski duhovnik vplival na dušo spovedanca ter ga poučil o upravičenosti komunizma in zahteval od spovedanca pozitivno podporo v korist vlade. Navodila se tičejo tudi priprav za novoporočence. Duhovnik mora

prepričati bodočo zakonca, da je tako zvana ljudska vlada imela velik uspeh na socialnem področju, da morajo zakonci vzgajati svoje otroke ne samo v duhu lojalnosti do te vlade, marveč tudi v ljubezni do ljudske demokracije, poučiti jih, da je režim zvesti varuh družinskega življenja in poln skrbi za to, da se dvigne življenjska in kulturna raven širokih mas, in končno da morajo biti hvaležni sedanji vladi, da je ukinila razliko med prebivalci, ki da so sedaj vsi enaki pred zakonom. — Resnično dejstvo pa je, da komunistična poljska vlada ni rešila socialnega problema, temveč znatno znižala življenjsko raven posameznikov in družin, kar je pripeljalo do ločitve zakonov z vsemi neizogibnimi žalostnimi posledicami za zapuščene otroke. Dejstvo je dalje, da je enakost med prebivalci samo hajka. Pomagači režima so izredno favorizirani, dočim so katoličani zasledovani in preganjani.

»PUERI CANTORES« V RIMU

V okviru slavnosti za Marijino leto bo v Rimu v drugi polovici aprila mednarodni kongres organizacije otroških pevcev, znane pod imenom »Pueri cantores«. 7.000 mladih pevcev se bo zgrnilo v Rim pod vodstvom svojega glavnega voditelja msgr. Fernana Mailleta. Na belo nedeljo bodo peli pri sv. Petru pri maši, katero bo daroval en kardinal. Včasih je to mašo opravil sv. oče sam.

KJER NI DUHOVNIKOV

V nadškofiji Jaro na Filipinskih otokih je veliko pomanjkanje duhovnikov. Zato imajo pravico ob delavnih maševati dvakrat, kadar je n. pr. kaka poroka ali pogreb, ob nedeljah pa trikrat, da morejo verniki zadostiti nedeljskim dolžnostim. V tej nadškofiji je nad milijon katoličanov, duhovnikov pa samo 130.

ZA DELAVSKE HIŠICE

V Buenos Airesu je nadškof kardinal Coppelio dal 60.000 članom Zveze katoliških delavcev posebno dovoljenje, da ob nedeljah in praznikih smejo graditi svoje lastne hiše. Razlog je tudi ta za to dovoljenje, da je v argentinski prestolnici veliko pomanjkanje stanovanj predvsem za številno močno družine. Da se pospeši rešitev tega važnega socialnega problema, katerega podpira gmotno in moralno tudi vlada, je bilo dano to izredno dovoljenje.

»FILMSKA ZVEZDA« PRI OBHAJILU

Teresa Li Li Hwa je »filmska zvezda« kitajskega kina, pa je tudi praktična katoličanka. Vsako nedeljo prisostvuje sv. maši in prejme sveto obhajilo. Rada je navzoča pri javni molitvi rožnega venca. Ustanovila je svoje filmsko podjetje, ki si prizadeva ustvarjati filme katoliške tendence.

ZA KATOLIŠKI DOM

Nekaj novic iz Buenos Airesa

Danes povemo o KD nekaj novic iz Buenos Airesa, kakor jih prinaša Svobodna Slovenija z dne 21. januarja t. l. Takole piše glasilo argentinskih Slovencev.

Letos je dal pobudo za sestanek pri sv. Antonu Padovanskem argentinski odbor za KD v Gorici, kateremu predseduje č. g. Janez Hladnik. Na njegov poziv se je odzvalo lepo število staronaseljencev in množice novih, tako da smo doživeli nepozaben dan.

Stirje perverski zbori: Ramoski, Sanmartinski, Sanjustovski in lanuški so krasno ušli.

Ko je zaorila v cerkvi za začetek maše naša pesem, je bil odmev tako silen in ubran, da je človeka kar zgrabilo. Prav gotovo, da tako mogočnega petja cerkev sv. Antona ni še slišala.

Po končani maši smo hiteli v dvorano, ki je komaj sprejela vse pod streho. Na srečo je bil dan dosti mil, da vročina ni dušila. Ko se je razmaknila zavesa, so nas z viška najprej pozdravile planine, nato pa mogočni skupni zbor, ki je zapel najprej »Slovenska zemlja, zemlja krasna...« Sledile so še druge pesmi, nakar so ljudje posedli k okrepilu, za katerega je poskrbel vsakdo sam in gostilna, ki jo je v režiji odbora za SKD v Gorici organiziral č. g. Ivan Breclj. Pri popoldanskem delu je spregovoril č. g. Stefan Tonkili, ki je s kratkimi besedami pojasnil posebni namen romanja k sv. Antonu in poudaril veličino dolžnosti vsakega Slovenca nasproti Gorici, ki je draga vsakemu slovenskemu srcu.

Dekleta so hitelo, da kaj naberejo za sklad SKD v Gorici s prodajo razglednic, knjižice in z delitvijo podobice svetogorske Marije...

Tako poročilo. Buenosaireskim rojakom najlepša hvala za njih delo in pomoč.

Odbor za KD v Gorici

BELA NEDELJA

JEZUS SE PRIKAŽUJE APOSTOLOM V JERUZALEMU

Zvečer tistega dne, prvega v tednu, je prišel Jezus pri zaklenjenih durih v hišo, kjer so bili učenci iz strahu pred Judi, stopil v sredo med nje ter jim rekel: »Mir vam bodi!« In ko je bil to rekel, jim je pokazal roke in stran. Razveselili so se učenci, ko so videli Gospoda. Tedaj jim je spet rekel: »Mir vam bodi!« Kakor je Oče poslal mene, tudi jaz vas pošljam. In po teh besedah je vanje dihnil in jim rekel: »Prejmite Svetega Duha; katerim grehe odpustite, so jim odpušteni; katerim jih zadržite, so jim zadržani.«

Tomaž pa, enega izmed dvanaajstih, ki se imenuje Dvojček, ni bilo med njimi, ko je prišel Jezus. Pravili so mu torej drugi učenci: »Gospoda smo videli.« On jim je pa rekel: »Ako ne vidim na njegovih rokah znamenja žebljeve in ne vtaknem svojega prsta v rane od žebljeve in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.«

Čez osem dni so bili njegovi učenci spet notri in Tomaž med njimi. Jezus pride pri zaprtih vratih, stopi v sredo in reče: »Mir vam bodi!« Potem pravi Tomažu: »Deni svoj prst semkaj in poglej moje roke; podaj svojo roko in jo položi v mojo stran in ne bodi neveren, ampak veren!« Tomaž mu odgovori: »Moj

Gospod in moj Bog!« Jezus mu pravi: »Ker si me videl, veruješ; blagor tistim, ki niso videli, in so verovali.«

Še mnogo drugih znamenj je storil Jezus upričo svojih učencev, katere niso zapisane v tej knjigi. Ta pa so zapisane, da bi se vi uverili, da je Jezus — Kristus, Sin božji, in da bi po veri imeli življenje v njegovem imenu. (Jan. 20, 19-31).

*

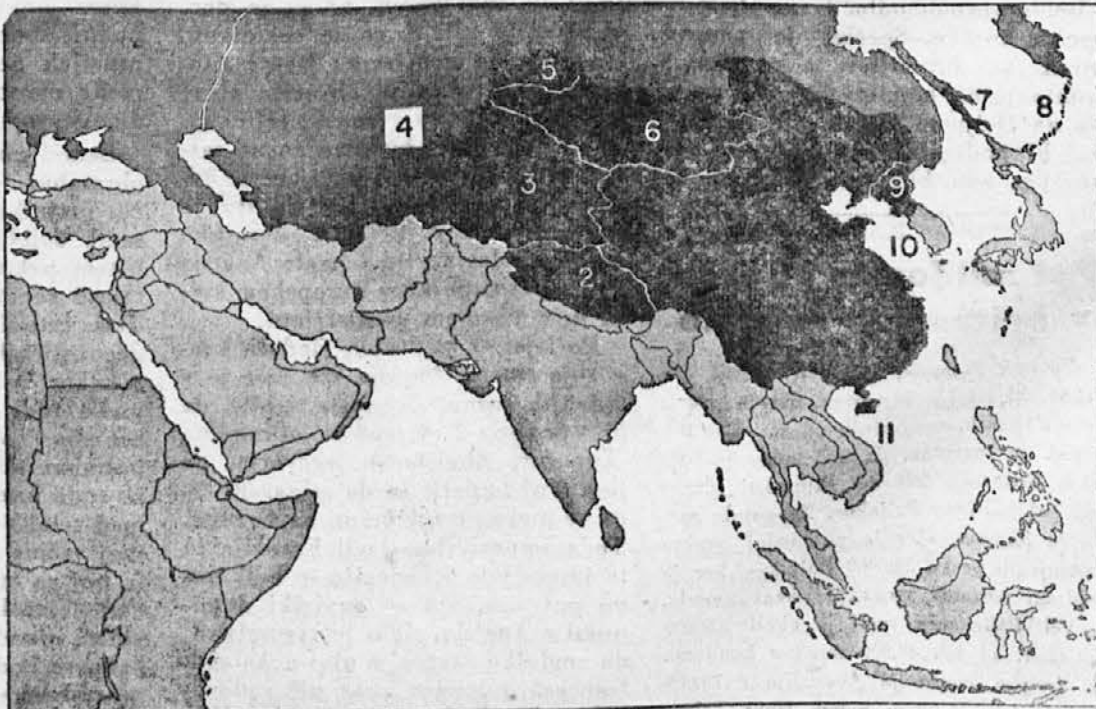
Na velikonočno nedeljo se je Gospod prikazal pobožnim ženam in posebej Mariji Magdaleni, apostolu Petru in dvema učencema, ki sta se vračala iz Jeruzalema v Emavs. Ostali apostoli Gospoda po vstajenju še niso videli, in celo niso verovali tem, ki so pripovedovali, da je Gospod zopet živ. Še istega večera je prišel Gospod nepričakovano, skozi zaklenjene duri, med zbrane apostole in jih je pozdravil: »Mir z vami!« Tisti, ki še niso prej videli Odrašenika, Zmagovalca nad smrtjo, so se silno prestrašili. Sprva so mislili, da vidijo prikazen. Jezus jih je pa pomiril rekoč: »Kaj ste preplašeni in zakaj vstajajo dvomi v vaših srcih? Pogledajte moje roke in moje srce, da sem jaz sam; potipljite in pogledajte, zakaj duh nima mesa in kosti, ka-

kor vidite, da imam jaz.« (Luk. 24-37). Besede Gospodove so apostole pomirile in njihova žalost in strah sta se spremenila v nepopisno veselje. Mir Gospodov se je razlil v njihove duše in dobili so pogum, da so neustrašeno začeli oznanjati Gospodove resnice med ljudstvom.

Mir, katerega je dal Gospod svojim apostolom, so ti potem ponesli po vsem svetu. Saj mi vemo, da je mir Gospodov nujno povezan s čisto vestjo. Duša, ki je v grehu, nima miru ne na tem in ne na onem svetu. Greh je največji sovražnik naše sreče in prav zato je Gospod na dan svojega vstajenja dal apostolom in njih naslednikom čudovito oblast, odpustiti grehe in vračati mir v duše ubogih zemljanov. »Prejmite Svetega Duha; katerim grehe odpustite, so jim odpušteni!«

Odpušcanje grehov in pomiritev naših dušnih težav, to je bil dar, katerega nam je Gospod podelil na dan svojega vstajenja. Naj torej mir, katerega nam more dati samo Bog, ostane vedno v naših dušah in v naših domovih. Mir Gospodov bo napravil naše življenje lepo in veselo; vsak trenutek našega življenja bo v miru Gospodovem Velika noč veselja in zmage!

Medtem ko se je ostali svet po drugi svetovni vojni razorožil in lotil obnove, da se čimprej zacelijo rane strahotnega vojnega razdejavanja, je Sovjetska zveza s svojo naraščajočo vojaško silo zastrahovala in z notranjim pritiskom komunistične stranke do sledi načrtno podjarmila 15 svobodnih držav. Na sliki vidimo zemljevid Azije. Črna pega na njem prikazuje področje, ki ga je sovjetski komunizem do sedaj zavojeval na tej celini. Slika še ni popolnoma črna, kajti komunisti so doživeli v Evropi in Aziji tudi poraze. Izgubili so neobjavljeno vojno proti Grčiji in Malaji. Ni se jim posrečilo preplasi Turčijo in zavezati Dardanele. Njihova vojska se je morala umakniti iz Perzije in komunistični napad na Južno Korejo se ni posrečil, temveč je le strnil vrste svobodnih narodov v obrambo svobode.

Sovjetsko poveljno zavojevanje

Novo zborovanje SKSZ v Trstu

Svoj čas smo poročali o obnem zboru SKSZ, ki se je vršil v Trstu 14. februarja. Takrat se je zborovanje razšlo s sklepom, da se pozneje nadaljuje. Imelo se je vršiti mesec pozneje, kot smo objavili v našem listu. Toda ljudje, ki jim očitajo filitovske tendence, so tudi to preprečili. V začetku tega meseca pa se je razširil glas, da se bo vršil nek sestanek SKSZ, in sicer 4. aprila. Toda ni bilo nič. Pač pa so nekateri, to je tisti, ki jih ima za svoje, jeli vabilo za sestanek, ki se je vršil eno nedeljo pozneje. Mnogo nas je čakalo, da bomo povabljeni, toda vabili so komaj tretjino članov. Pisec tega dopisa je vstopil v SKSZ, ko je ustanovnem obnem zboru, ko je tisti levičar še vedril v Beogradu in smo v Trstu imeli dokaj opravka s takrat se agresivnim komunizmom. Na sestanku je 11. aprila prišlo 14 ali 15 članov iz nečlanov, skoro sami osebn prijetelji tistega levičarja, tržaški clement pa je bil zelo slabo zastopan. Na sestanku se je baje razpravljalo o reorganizaciji SKSZ, novih pravilih in novem listu. Ti načrti in dejstvo, da okrog 150 članov sploh ni prejelo vabila, potrjuje domnevo, da gre za ustanovitev nekega čisto novega društva z nekim meglanim splošnim slovenskim programom brez kakakega ideološkega razlikovanja. To bi utegnil biti nekak predpekel

Osvobodilne fronte. Nam, katere so pri razdelitvi vabil prezrli, ne bo močno žal, če nas bodo iz takega krščanskega socializma izključili. Ostali pa bomo zvesti resničnemu krščansko-socialnemu programu.

Tudi groznja z nekim novim listom (baje so za tisti list še neke ovire) nas ne vznemirja. Če bo ta list znal moško povedati vsakemu, kar mu gre, tudi titovskemu komunizmu, tako približno, kakor »Katoliški glas«, ga bomo brali in bomo samo obžalovali, da ne izhaja vsak dan, zakaj zelo pogrešamo nekomunističnega dnevnika. Če pa bo to samo Kardeljevo glasilo titovskih sopotnikov v Trstu, ne bo mogel napraviti nikomur velike škode, ker bo postal kmalu predmet prezira in zasmeha, kakor je v Trstu vse, kar diši po titovstvu. — Še nekaj: Ko se je 14. februarja zbralo na obnem zbor SKSZ okrog dvesto ljudi, se je zdelo prijateljem tistega levičarja potrebno zborovanje s kričanjem razbiti. Zdaj pa hočejo v krogu petnajstih kot nekaki zarotniki ustanavljati nekaj čisto novega. Taki politiki sličijo kuhinjskim ščurkom, ki se boje dneвне svetlobe.

Izšlo so šmarnice

B R E Z M A D E Ž N A

Dobijo se v Gorici pri pisatelju; v Trstu pa pri č. g. Jožetu Jamniku.

Podjetje dveh potnikov

Pred Veliko nočjo sta po naši deželi potovala dva potnika, dva agenta ter prodajala in ponujala svojo roboto, kakor je naročila DFS v Gorici. Obiskala sta baje vase na Goriskem, kjer sta na vso moč hvalila svoje gospodarje, svojo firmo in njeno blago. Iz poročila, ki ga o njunem uspešnem potovanju prinaša »Soča«, izvem, da so vsi blagoslovi in vsi žegni pri DFS, da je ta vir vseh dobrot za Slovence v Italiji, samo ona je skrbna mati in čuvarica njih koristi za dušo in telo itd., itd., itd. Vsi ostali, ki si upajo trditi o sebi, da so Slovenci, so le izdajalci, plačenci ameriških dolarških beguncev, vatiškanski agenti, demokršćanski petolizci itd., itd., itd. Kljub temu sta oba potnika soglasno napovedala, da bo DFS pri vseh svojih zaslugah morala s poti, ker tako baje zahtevajo novi časi.

Udeleženci so seveda pri tem ploskali in odobraval. Saj so že toliko slavnih organizacij pokopali, da bo kar prav, če gre še ena v zgodovino. Pri tem je vedno kak zaslužek: pije se pogrebščina za pokojno in še osmina, pije se za rojstvo nove in še za krst. Zato je že prav, da stari umirajo in se novi rode. — Mi mislimo, da ljudje niso neumni, če tako sodijo in odobravorajo konec DFS.

Vendar zoper resnicoljubnost obeh agentov Fronte ne maramo nič protestirati, ker vemo, da trgovski agenti morajo svojo roboto hvaliti in tujo grditi, ker so za to plačani. Kljub temu nam ni bilo po godu, ko smo slišali, da sta se ta dva moža hvalila, kako DFS podpira Slovensko sirotišče v Gorici. Ta ustanova je gotovo vsakemu slovenskemu človeku tako pri srcu, da ne bo pustil nihče, da bi jo kaka politična stranka izrabljala v svoje namene, še manj DFS, ki nima pri sirotišču prav nobenih zaslug. Za natančnejše informacije smo se vsled tega obrnili na vodstvo sirotišča, ki nam je jasno in nedvoumno pojasnilo, da DFS niti kaka druga od nje odvisna organizacija ne podpira sirotišča. Sirotišče sprejema pač sirote, ne da bi vprašalo, h kaki stranki se prištevajo njihovi starši. Sirotišče sprejema podporo od AI (Aiuti Inter-

nazionali), kakor ostali slični zavodi v Gorici, od kakih drugih organizacij pa ne dobiva prav nobenih podpor. Zavod se živi s tem, kar plačujejo starši za vzdrževalnino otrok, in pa s tem, kar darujejo razni dobrotniki. Imena teh slednjih se sproti objavljajo. Zato poudarimo še enkrat: Slovensko sirotišče živi in podpira slovensko ljudstvo in nobena politična organizacija. G. Viljem Nanut naj vsled tega v bodoče molči o Slov. sirotišču, ker z molkom bo zavodu še najbolj pomagal.

Izbral si je svobodo

Vladimir Petrov, tretji tajnik sovjetskega poslanstva v Canberri v Avstraliji, si je izbral svobodo ter prošil avstralske oblasti za zatočišče, ki so mu ga tudi dale.

To novico je podal avstralski prvi minister pred avstralskim parlamentom ter naznanil obnem, da je Petrov izročil avstralskim oblastem veliko dokumentov, ki pričajo o sovjetskem vohunskem delu v Avstraliji. Petrov, ki je bil baje vodja tajne sovjetske službe, je svojo prošnjo za zatočišče končal s temi besedami: »Odkar sem videl, kako živijo v Avstraliji, ne verujem več v komunizem ne v katero koli prednost Sovjetske zveze.«

Iz dokumentov in izjav, ki jih bo podal Vladimir Petrov, bo prišlo marsikaj na dan. Na dan bodo prišle podrobnosti sovjetskega vohunskega delovanja v Avstraliji, obnem pa tudi imena vseh tistih avstralskih državljanov, ki so bili v službi sovjetskega vohunstva.

O ženi Vladimira Petrova so prvotno poročali, da se je odločila vrniti se v domovino. In res je zadnji ponedeljek že stopila v letalo, ki bi jo moralo prepeljati v Sovjetsko zvezo, toda na poti med Sydneyem in Port Darwinom se je premislila ter prosila za zatočišče ter se odločila, da ostane pri možu v Avstraliji. Po drugih vesteh so jo sovjetski agenti s silo vkreali na letalo in avstralskim oblastem se je šele v Port Darwinu posrečilo, da so jo rešili iz rok sovjetskih agentov.

KULTURA

Revija „VERA IN DOM“

Pred mano leže prve tri letošnje številke revije »Vera in dom«. S svetlorumenega papirja me gledajo tri enake slike — prva v rjavi, druga v modri, tretja v zeleni barvi: cerkev na griču kažejo — znamenje vere, in dom pod njo z dvoriščem pa delavne ljudi in živino na njem — znamenje kmečkega zdravja. Pod slikami stoji velik rdeč napis: Vera in dom — Mesečnik za družino in prosveto.

Odprem prvo številko, preberem uvodno stran. Toplo mi postane pri srcu ob spoznanju: vendar so Korošci in Primorci spoznali, da spadajo skupaj, da so eno — Slovenci. Če nič drugega revija ne bi dosegla, že to je veliko: da veže zamejske Slovence na Koroškem, Goriskem, Tržaškem in v Beneški Sloveniji v eno družino. Ali si more revija zastaviti pomembnejši cilj kot podžigati versko in narodno zavest med brati, ki so jih meje odrezale od domovine in jim grozi propast. Obnem hoče revija biti kulturno glasilo obmejkih Slovencev od Gospe Svete do Jadrana. Hoče biti priča, da tod še živi slovenski rod, ki je kulturn in zmožen rasti.

Obračam liste, čitam — vse od kraja do konca. Jasna mi postane zamisel uredniškega odbora, kakšna bodi revija, da bo za ljudstvo: zanimiva mora biti in pestra pa preprosta; vsem članom družine mora nuditi zdravo hrano. Tako stoji na prvi strani tople, nevsiljivo domače pobarvan verski članek. Sledi leposlovje: koroška povest v nadaljevanjih »Pastir Cirila, črtice, pesmi. Tukaj srečujem že znana pa tudi nova imena: Vinko Beličič, Ljubka Šorli, Milka Hartman, Stanko Janežič, Branko Korotaj, Kristo Srienec, Gorazd Gosposvet-ski, Hercegovka, Emil Čuk itd. Priznati moram, da so nekateri leposlovni prispevki sočni, zrele umetnine, nekateri pa imajo manjšo umetniško ceno. Temu ali onemu se pozna, s kako muko ga je zložil pisec, ki morda niti slovenskih šol ni obiskoval. A beseda prihaja tem bolj iz srca in preprosti ljudje jo še laže dojamajo.

Zelo pester je razdelek »Naša prosveta«. Je to živa kronika zdravega prosvetnega delovanja med našim ljudstvom.

Praktične vrednosti so gospodinjstvi na-sveti. Vsaka gospodinja jih mora biti vesela.

Posebej pa so me iznenadili »Razgovori med čitatelji, pisatelji in uredniki«. Morda je to med vsemi najzanimivejši in najvažnejši razdelek. Tu prideta čitatelj in urednik ali pisatelj v neposreden stik. In za pravičen razvoj revije je to nujno potrebno. Tu lahko sodeluje vsak čitatelj, ker ni važno, kako napiše svoje misli, temveč lahko le čisto preprosto pove, kaj si želi ali kaj ga teži. Če bo tukaj sodelovanje, potem bo revija šla v smer, ki bo najbolj ustrežala. Že dosedANJI »Razgovori dokazujejo, kakšen velik odmev je rodila med zamejskimi Slovenci preurejena revija in koliko sre se trudi za njeno rast.

Eno stvar — jasno povem — pa v reviji močno pogrešam: kritiko, razdelek s poročili in ocenami novih knjig, revij, umetniških razstav. Tudi v tem mora kulturna revija vzgajati ljudstvo. Seveda skušam takoj uredništvo oprijeti, vsaj nekoliko: pomanjkanje prostora. Revija bi se morala povečati. Upanje imam, da se sčasoma bo.

Zadnja stran platnice je posvečena ugankam. Silno je pestra in duhovita. Vendar se zdi, da so nekatere zanke le preveč zapletene. Ugankarski urednik naj bi skušal tudi preproste ljudi vzgajati v tej umet-

niji, drugače je nevarno, da si bo ta ali oni ob pretrdih orehkih še betico razbil.

Na umetniško višino dvigajo revijo poleg že omenjene naslovne slike Aleksandre Ivančeve tudi objavljene pokrajinske slike naših domačih mladih slikarjev: Rafka Vodeba (Vas ob zahajajočem soncu), Bogdana Groma (Ob Jadranskem morju) in Avgusta Čebula (Smiklavž ob Dravi). Tudi fotografije so v glavnem posrečeno izbrane.

Prelistal in prebral sem tako vse tri številke zapovrstjo. Priznati moram in to z

JAKOMIN DUSAN:

Velikonočno pismo pevskim zborom

Sledeče »pismo« ni namenjeno samo pev-cem, temveč organistom in vsem ljubiteljem cerkvenega petja.

Poziva vse k sodelovanju!

Poživiti moramo in olepšati naše ljudsko petje v cerkvi. Tu pride petje do najlepšega izraza le kadar poje vsa cerkev, saj kadar pojejo vsi verniki, takrat imamo višek molitve.

Pri službi božji moramo dati častno mesto ljudskemu petju! Vsi duhovniki se trudijo in delajo za dosego tega cilja. Sodelovati morajo predvsem pevski zbori, ker le ti lahko dajo učinkovito pomoč. Biti morajo dobra podlaga ljudskemu petju!

Kadar se pevec protivi ljudskemu petju, bi rekel najmanj to, da ima prav ozek in omejen »glasbeni pogled«, če ni to naravnost izraz prevzetnosti.

Marsikje imajo duhovniki težave zaradi ljudskega petja prav od strani zbora. Spominjam se debate z nekaterimi peveci.

»Gospod, zapomnite si, ljudsko petje kvartirski pevski čut naše mladine, z ljudskim petjem se ne vzgajajo peveci. Saj vidim pri pevskih vajah. Mladi fant, komaj pristopi k zboru, ne more peti drugače kot glas soprana. Temu je krivo ljudsko petje, ker pri skupnem petju se poje le melodijo, fant ima v ušesih le melodijo, zato le to poje.«

Ali je res?

Ta ugovor ne drži. Nasprotno lahko trdim, da je ljudsko petje najboljša priprava za zborovsko petje.

Pri skupnem petju se otrok zaveda, da je njegov glas »upoštevane«, zato poje z veseljem. Tako vzbudi in goji v sebi ljubezen do petja. Potem sanja: ko bo »velike«, bo tudi on pel na koru.

Kako pa to, da zaide začetni pevec v glas soprana? Ali morda zato ker ga je skvarilo ljudsko petje? Ne! To ne drži! Umevno je, da zaide začetni pevec v glas soprana ali v melodijo pesmi, ker je to najlažja, njegovemu ušesu najbolj prijetna in najprej dostopna. Vaje ga bodo že uvedle počasi v njegov glas; v bas ali tenor.

Vem za veliko primerov iz krajev, kjer je najmanj razvito ljudsko petje. Tudi tu fantje zaidejo v melodijo, seveda se potem z vajami popravijo. Naši starejši peveci naj se spomnijo, da se jim je, ko so bili mladi začetni peveci, isto pripetilo. Torej ta ugovor ne drži.

Velja pa to, da je ljudsko petje najboljša priprava za zborovsko petje. Zato ste peveci dolžni podpirati skupno petje radi naraščaja, torej tudi radi sebe.

Pripominjam še to: med službo božjo ne pojte samo umetnih, težjih pesmi, tem-

zadovoljstvom: revija raste. Ureditev in prispelki kažejo, da se nam obeta pomembna katoliška kulturna revija. Njen pomen za razvoj slovenske kulture in krščanske ljudske prosvete na obrobni predelih naše domovine lahko postene tako velik, da ga še predvideti ne moremo.

S. T. - Trst

Nova knjiga

V samozaložbi je izšla »Zgodovina latinskega slovstva«, katero je spisal prof. Boris Tomažič. Slovenski dozdaj take knjige nismo imeli; je pa zlasti za dijake višjih srednjih šol zelo potrebna. Sestavljena je pregledno in v lepem slovenskem jeziku in obsega srebrno in dekadenco dobo. Pisec pripravlja tudi prvi del, v katerem bo obravnaval zlato dobo.

CERKVENI GLASBENIK

več prepletajte tudi preproste.

Kakor radi slišimo narodno pesem in si jo vedno želimo, tako je tudi prijetna preprosta cerkvena pesem.

Prve nedelje v mesecu naj bodo povsod posvečene ljudskemu petju. V nekaterih krajih to prav lepo uspeva. Kjer pa tega še ni, naj se uvede ter zboljša, kjer je potreba. Šmarnice vam bodo nudile lepo priliko.

Organisti, peveci in pevke, podpirajte prizadevanje in trud duhovnikov. Bodite sodelavci vašega duhovnika.

Takšno delo prinese kmalu uspeh in zadovoljenje.

Zapomnimo si:

— Kadar naše ljudstvo poje, ima na obrazu izraz zmagoslavja, — in tak naj bo obraz našega ljudstva!

Beg iz učiteljskega stanu

Komunistične oblasti v Jugoslaviji mnogokrat tožijo zaradi pomanjkanja učiteljskih moči. Res se ustanavlja danes v Jugoslaviji toliko novih tehničnih in industrijskih šol, kakor nikdar poprej, a vendar nam to ne razloži, zakaj tako veliko pomanjkanje učiteljev. Oblasti vabijo dijake v učiteljski stan z najrazličnejšimi ugodnostmi. Nikjer ni tako lahko postati učitelj, kakor v današnji Jugoslaviji. Sprva je zadoščala osnovna šola in nekajmesečni tečaj. Za také učiteljske moči imajo ljudje svoj poseben izraz: »šnelziderica«. Sedaj zahtevajo že nekoliko več izobrazbe, a še vedno zelo, zelo malo. Ni toliko poudarka na strokovni sposobnosti, kakor na politični zgrajenosti.

Vzrok pomanjkanja učiteljskih moči je v današnji politični usmerjenosti Jugoslavije. Celoten pouk in vzgoja v šoli sta usmerjena v komunizem. Zato so mnogi stari učitelji zapustili prostovoljno šolo, ker se jim upira, da bi kvarili mladino in jo zavajali v zmote. Oblasti jih zmerjajo, da so dezerterji.

Čeprav je tako lahko postati učitelj ali učiteljica, vendar mladina beži pred tem poklicem. Učiteljski tečaji in šole nikdar ne zajamejo tako velikega števila kakor oblast pričakuje. Bojijo se dela. Učitelji nimajo nobenih počitnic. Skozi celo leto morajo biti na svojih službenih mestih. Poleg šole so vse organizacije na njihovih ramenih. Sami morajo voditi neštevilne sestance. Za vse so odgovorni, vedno morajo pošiljati poročila. Skoraj ne mine teden, da ne bi bili klicani na okraj; da, celo po dvakrat, trikrat na teden.

Iz teh razlogov mladina beži pred učiteljskim poklicem.

ALOJZIJ REMEC:

Andrej Košuta

POVEŠ

Iz rute je odvila zmečkan bankovec za dvajset kron in nekaj srebra in ponudila sinu.

»Ni trčala« ji je odmaknil roko.

»Vzem! Več ti ne morem dati!«

»Imam sam dovolj!«

Segel je v žep, porožljaj s kronami in jih pokazal pol prgišča.

»Dovolj sem bogat za vojaški stan!« se je pohahal.

»Kako? Kdo ti je dal?«

»Zaslужil sem in dekleta me imajo rada!« se je pohahal.

»Ni prav, Andrejček, ni prav... Ali sem te tako učila?«

»Če mi pa denar silijo? Ali naj se branim? Neumen bi bil!«

»Franečka ti gotovo ni mogla dati, ker sama služi!«

»Kaj Franečka!« je zazehal Andrejček in vstal.

Domislil se je lepe Maričke, ki mu je bila dobra od tistega večera, ko je bil prišel od Franeke k njej.

»Dobro dekle je Franečka. Hudo jo žal!« je govorila mati.

»Iti moram. Pri Komarju nas čaka voz!« se je izognil temu pogovoru.

Zadel je koveč na ramo in potegnil klobuk na oči.

»Zbogom!«

Iztegnil je roko in za hip stisnil s svojo veliko močno dlanjo velo drhtečo materino desnico.

»Srečno hodi! In moli, fant!«

Andrejček je izginil visok, močan skozi nizka vrata. Hitel je, da bi ne slišal več matere, ki je jokala, hitel, da bi stresel s sebe vse, kar ga je dušilo in davilo tisto jutro.

Ko so se gnetli fantje z Golega brda na majhni postaji poldrugo uro od vasi v železniški voz, je vstopil tudi Fric Holter, ki so ga bili premetili iz Dolge vasi.

Z Andrejčkom sta se ugledala in se pogledala tako, da sta oba čutila: Še se bova videla! —

Tako je postal iz svobodnega Andrejčka, ki je celo Golo brdo preobrnul, rekrut Andrej Košuta, s katerim je delal korporal Bajec, kar je hotel. Mesto sinje svobode na vasi se je začelo vojaško življenje, ki naj bi iz lesenega fanta ustvarilo gibčnega vojaka. Zjutraj vaje, poldnevne marširanje po štetju, da so Andrejčkov kosti pokale, popoldne vežbanje in dolgečas... Štirio-glato veliko kasarniško dvorišče, po vseh zidovih polno temnomodrih velikih in majhnih figur, dolgi hodniki, ki jih je bilo treba vsako jutro pometati, velike puste sobe, železne postelje, slamnjače, police, monture, tornerist, puška in kositrna škodela za menažo — to je bil Andrejčkov vojaški svet. V njem je moral živeti, kakor so hoteli drugi, samo koveč je bil njegov in tja je spravljaj svetle karte z rožicami in golobčki in ljubezenskimi pozdravi Komarjeve Maričke, ki mu je pisala pogosto. Njena pisanja so bila edini znak, da Golo brdo še stoji in da je zunaj še lepi, svobodni svet.

Edini Andrejčkov prijatelj pri kompaniji je bil Krapežev Tone.

Tretjo soboto po dohodu k vojakom sta sedela sredi dima in vpitja pod gugajočo se svetiljko v kantini ob politu umazani mizi, vsak z vrčkom slabelega piva pred sabo.

»Kaj praviš, Andrejček, vojaški stan je težak!« je modroval Tone.

»Kdor si ga je izmisлил, ga je že znal prenašati.« se je razjezil Andrejček.

»In vendar mora tako bit!« ga je tolažil Tone.

»Veliko vprašanje je, ali mora zares prav tako biti? Saj se vsaka reč da po človeško narediti. Kaj naj storim, če se mi godi krivica?«

»Korporal Bajec je rekel: — Če se vojaku godi krivica, naj molči in zvesto služi dalje!«

»In udari s petami skupaj in pokorno javi, da je zadovoljen z menažo in da je komisa dovolj in da je dober...«

Pri sosedni mizi je sedel korporal Bajec z viržinko v ustih in pil v krogu rekrutov, begatejših Andrejčkovih tovarišev, ki so mu plačevali piti.

»Rekrut Košuta, kaj se držiš tako ki-

slo?« se je mogočno vtaknil v Andrejčkovo in Tonetovo modrovanje.

»Govoriva...« je menil plaho Tone, ki se je bal, da je korporal slišal in razumel njiju pomenek.

»Rekrut Krapež, li se tako odgovorišarži? Če te kaj vprašam, moraš vstati, se vzravntati kakor sveča, salutirati in odgovoriti: »Gospod korporal, pokorno javljam, tako in tako...!«

Grmeč smeh se je razlegal po kantini. Tone je preplašen molčal in ni vedel, kaj bi, Andrejček je pa vstal, kakor je bil korporal poučil Toneta, in dejal: »Gospod korporal, pokorno javljam, da mi ni vojaški stan prav nič pogodu!«

Kantina je onemela. Kaj takega vojak še ni izustil tako uporno kakor Andrejček v teh prostorih. Mislilo jih je tako že tisoč in tisoč — a povedal ni tega še nihče.

»Kaj?« je skočil Bajec kvišku, ko si je opomogel od prvega presenečenja.

»Pokorno javljam, da sem rekel, kar sem rekel!« je odgovoril Andrejček.

Jutri k raportu, rekrut Košuta! Tam boš povedal to še enkrat. Mesece dni pojdeš

Z G O R I Š K E G A

Izpitni na srednjih šolah

Ministrska odredba št. 850 določa, da se bodo sprejemni, vstopni in nižji tečajni izpiti na srednjih šolah pričeli v poletnem izpitnem roku 4. junija t. l., zrelostni in usposobljenostni izpiti (mature) pa 21. junija t. l. Za pripravo na te izpite je treba vložiti na ravnateljstvo šole, kjer se bodo vršili ti izpiti, prošnjo na kolkovanem papirju za 100 lir najkasneje do 15. maja t. l. in ji priložiti dokumente, kakor jih predpisuje okrožnica, ki je nabita na razglasni deski vsake šole. Vsa potrebna pojasnila dajejo tajništva šol, ki so odprta vse delavnice od 8. do 13. in od 16. do 18. ure.

DEKLISKA MARIJINA DRUŽBA V GORICI

bo na belo nedeljo dne 25. aprila ponovila igro

BREZMADEŽNA

Začetek ob 4.30 v Domu Brezmadežne na Placuti. Vstop samo z vabilom, ki jih lahko dvignete pri vodstvu družbe ali v trgovini Kosič v Raštelu.

Prošnje je treba nasloviti na prefekturo do 25. maja.

Natečaji

Razpisan je natečaj za 430 ognjegasev, katerega se lahko udeležijo mladeniči od 21. do 30. leta starosti. Pojasnila daje Poveljstvo goriskih ognjegasev v ulici Diaz 12.

Zasedbe začasnih službenih učiteljskih mest

Izšla je učiteljska odredba o zasedbi začasnih učiteljskih mest za službeno leto 1954-55. Rok za predložitev prošnje z vsemi potrebnimi listinami poteče 20. maja t. l. Učitelji, ki od 1. marca dalje že poučujejo na osnovnih šolah ali večernih tečajih, ni potrebno, da predložijo listine (državljanski list, kazenski list, zdravniško spričevalo in spričevalo o lepem vedenju). Vrednostne točke ocene dobljene po drugem natečaju so letos zvišane. Vsa potrebna pojasnila daje sedež sindikata v ulici Cappuccini vsak torek in petek od 16. do 17. ure.

SLOVENSKO KATOLISKO PROSV. DRUŠTVO V ŠTEVERJANU

VABI NA PROSLAVO

„Delavskega dneva“

DNE 1. MAJA

PESTER SPORED, BRIŠKA POMLAD IN

ZLATO VINCE VAS PRIČAKUJEJO.

Žabnice

Letošnje velikonočne praznike smo preživeli kar v najbolj mrzli burji. Nenavadno je pihalo in brilo skozi našo dolino. V velikem tednu so nas že pozdravljale tudi snežinke, toda tokrat nam je vsaj sneg prižanesel.

Lepo je bilo v cerkvi, kjer smo kar najbolj sledili velikonočnim obredom in s tem doživljali potek Kristusovega trpljenja.

Kljub hudi burji smo imeli lepo procesijo »vstajenja«, ki se pri nas, po običaju, vrši v mraku. Lepo so odmevali po vasi zvoki večno lepih velikonočnih pesmi, ki nam jih je prepeval domači cerkveni pevski zbor. Procesijo je vodil naš č. g. župnik, ki se je, hvala Bogu, še pravočasno in srečno vrnil iz bolnice.

Med mnogimi tujci in gosti iz Trsta, Rima in drugod smo imeli te dni med nami tudi dva č. gg. dr. iz Rima.

Omembe vreden je tudi promet teh dni. Vozila vseh vrst in od vseh krajev so se represtano križala v naši vasi. Največ jih je bilo iz Avstrije. Skozi našo vas so se peljali v južne kraje na sladko kapljico, pa tudi v vasi sami se jih je ustavilo še precej.

Ukve

Na cvetno nedeljo so priredila naša dekleta, pod vodstvom č. šol. sester, lepo uspelo razstavo ročnih del. Na razstavi smo videli dosti lepih vezenin, ki služijo domu v okras in človeku v veselje in tudi dela, koristna in potrebna v vsakdanjem življenju. Veznine so napravljene v lepih in zelo okusnih, prelivajočih se barvah, cvetlice na prtihih so kot bi bile sveže iz vrta. Posebno pozornost so vzbujale vezenine za cerkveno uporabo, med njimi lep antependij, katerega so dekleta nabavila in vezla za Marijin oltar v župni cerkvi v spomin Marijinega leta. Naj jim mogočna nebeska Zaščitnica poplača ves trud in jih blagoslovi z lepim krščanskim življenjem za poklic vrednih naših žena in mater. Dekleta, le tako pogumno naprej, da bomo drugo leto spet kaj lepega videli.

Velikonočni prazniki po svetu

Ne pomnimo, da bi bili velikonočni prazniki tako mrzli kot letos. Po vsej Evropi so registrirali pravo zimsko temperaturo. Še iz Gorice lahko gledamo zasnežene gore, ne samo Krn in Krnsko pogorje, ampak še celo Čaven in Kucelj. Sneg je pobelil obmorsko mesteca Opatijo, kar je v tem času izreden slučaj. V gorskih predelih Slovenije je zapadel visok sneg in temperatura je padla na 15 stopinj pod ničlo. Prav tako je mrzli val zajel vso Italijo, še celo Etno na Siciliji je pobelil sneg. V Turinu so zaznamovali na veliko soboto 3 stopinje pod ničlo. V visokih alpskih predelih in sicer v Piarosu so registrirali 22 stopinj mraza. Sneg je zapadel tudi v Apeninih.

Kljub temu pa so neštete množice zapustile velika mesta in hitele v razne kraje, posebno na deželo preživljat velikonočne praznike. V Turinu je 200.000 meščanov zapustilo mesto in hitelo za par dni na oddih. V Milanu računajo, da je nad 250.000 ljudi z vsemi mogočimi sredstvi šlo iz mesta. Na glavni milanski postaji so od petka do nedelje inkasirali za železniške listke 100 milijonov.

Prav tako poročajo od vsepovsod, da so se vršile po cerkvah lepe velikonočne slovesnosti. Na milijone in milijone vernikov vsega sveta pa je v nedeljo opoldne poslušalo iz Rima govor sv. očeta, ki je po zadnji bolezni prvič javno spregovoril. Go-

vor so oddajale vse italijanske postaje, najprej v italijanščini, potem pa še v vseh glavnih evropskih jezikih. Sv. oče je govoril iz svojega privatnega stanovanja po radiu. Tri sto tisoč vernikov vseh narodnosti se je zbralo na trgu sv. Petra v Rimu, kjer so po zvočniku poslušali govor svetega očeta. V svojem govoru je sv. oče najprej pozdravil vse vernike sveta s pozdravom vstalega Zveličarja: Mir vam bodi! Nato se je zahvalil vsem, ki so z njim čutili v njegovi zadnji bolezni in zanj molili. Nato je sv. oče izrazil bojazn, ki danes hromi ves svet: bojazn tretje svetovne vojne. Vsi trepetamo, je rekel, pred novim strašnim orožjem, ki zavzema vedno širši uničevalni obseg, ne samo za velika mesta in ljudi, ampak za vse, kar je živega na zemlji in v vodi in za vse ozračje — Kdaj bodo ljudje spoznali, da je pot, ki pelje do resničnega miru, le izpolnjevanje božjih zapovedi, zlasti še zapovedi ljubezni? Kdaj bodo voditelji narodov in učenjaki uporabili svoje velike izume v dobrobit ljudstva? Končno se je sv. oče z vročo prošnjo obrnil še do nebeske Matere, pod katere svetim varstvom praznujemo te velikonočne praznike, naj bi ona s svojo nežno dobroto izprosila vsem žalostnim in preganjanim tolažbo in moč in neminljivo upanje na večno Veliko noč v nebesih. Po govoru se je sv. oče podal na balkon bazilike sv. Petra, kjer ga je sprejelo navdušeno ploskanje in vzklikanje stotisočglave množice. Po molitvi konfiteorja je sv. oče podelil blagoslov »Urbi et Orbis!«

Po njegovem blagoslovu so znova zaorile množice in ga navdušeno pozdravljale, kakor mogoče še nikdar prej ne. Saj je v zadnjih mesecih ves katoliški svet trepetal za njegovo zdravje, zato pa je bilo sedaj navdušenje množic toliko bolj upravičeno.

DAROVJI ZA SLOVENSKO SIROTIŠČE

Namesto cvetja na grob pok. Joškota Cigoja daruje A. M. 1000 lir.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič

Tiska tiskarna Budin v Gorici

Pismo iz Barcelone

Visokošolec piše iz Barcelone

Na tiho nedeljo smo imeli v Barceloni procesijo s sv. rožnim vencem za Cerkev onstran železne zavese. Bilo je nekaj veličastnega. Toliko moških še nisem videl pri nobeni procesiji. Kilometre in kilometre dolga procesija samih mož in fantov, po štiri in štiri na vsaki strani ceste; na pločnikih, na balkonih in oknih pa vse polno žensk in otrok. Govore in molitve so odhajali po zvonikih in radiu. Kar nas je tu izza železne zavese, smo imeli v procesiji častno mesto. Slovani smo bili najštevilnejše zastopani. Dva naša visokošolca sta nosila velik napis v španščini: Sv. Marija, prosi za svobodo našim deželam. Ob straneh nadaljevala je bilo postavljenih 15 oltarjev, kot je 15 skrivnosti sv. rožnega venca. Na oltarjih pa so bile slike Matere božje z božjih poti vseh slovanskih narodov. Tudi naš slovenski oltar je bil med njimi ves v cvetju in luči. V ozadju razpeta slovenska trobojnica, na njej pa velika slika Marije Pomagaj iz Brezije in pod njo velik napis: Marija Pomagaj, patrona de Eslovenia. — Prav res nekaj izredno veličastnega.

ŠIRITE NAŠ LIST!

NAROČITE SE VSI NA LEPO KULTURNO REVJO PRIMORSKIH IN KOROSKIH SLOVENCEV:

„VERA IN DOM“

V njej najdete članke, povesti, črtice, pesmi, prosvetni obzornik, gospodinjske nasvete, razgovore s čitatelji, uganke, koticke za smeh itd. Cena ene številke samo: 60 lir — 10 števil letno: 600 lir. — Naročila sprejemajo dušni pastirji. V VSAKO SLOVENSKO DRUŽINO MESEČNIK »VERA IN DOM«!

Veliko izbiri

dobrega in modernega blaga

za moške obleke

ima po zelo ugodnih cenah

Foderami A. Pertot

TRST - Ul. Ginnastica 22 - Tel. 95-998

S T R Ž A Š K E G A

Duhovna obnova

Slovenski odbor za Marijino leto v Trstu je priredil tri verske govore za izobražence. Bili so v ponedeljek, torek in sredo velikega tedna v dvorani v ul. Risorta. Imel jih je p. dr. Odilon Mekinda, generalni defintor kapucinskega reda v Rimu.

Brezposelni odhajajo v Avstralijo

Po odhodu prve skupine 600 tržaških delavcev v Avstralijo je sedaj nadaljnjih 4000 tržaških brezposelnih delavcev vložilo prošnjo za izselitev v Avstralijo. Največ prošnje so vložili nekvalificirani delavci, uradniki in mladi izobraženci, ki ne mo-

rejo dobiti nobene primerne zaposlitve. Dne 27. aprila bo odpotovala iz Trsta druga skupina delavcev z ladjo »Toscana«. Tretja skupina 700 delavcev pa bo odpotovala z ladjo »Castel Verde« dne 12. maja. Skupno bo odpotovalo v Avstralijo v enem samem mesecu 1400 tržaških delavcev. Sledilo jim bo nato še okrog 1000 delavcev. Izseljeniški urad je izmed 4000 prošnje zavrnil več kot polovico, ker niso ustrezale predpisom mednarodnega urada za izseljevanje.

Tako odhajajo naši ljudje po svetu, medtem ko prihajajo v Trst v vedno večjem številu južnjaki, ki takoj dobe delo in stanovanje, da o »sezulih« sploh ne govorimo.

Poklical je korporala Bajca in narednika iz pisarne. Iz njihovega pogovora je Andrejček napol razumel, da išče stotnik slugo. Meril ga je ves črns s pogledom, ki je bilo v njem nekaj risega. A Andrejček se ga ni zbal in ni sklenil glave.

Konec je bil ta, da je drugi dan moral Andrejček za slugo k stotniku.

»Jaz ti bom izbil vse muhe iz glave. Zdjaj si moj hlapec. Za las mi ne smeš izgrešiti najmanjšega povelja. Razumeš?« je vpil nad njim prvo minuto, ko je vstopal v stotnikovo stanovanje na hodnik.

Andrejček je vojaški stan tako poznal, da je vsemu pritrdil.

Odšel je stotnikove otroke zibal in jih vozil v gosposkem vozičku na sprehod, zjutraj je hodil s kuharico kupovat na trg, zvečer je čedil stotniku, gospo, tašči in otrokom čevlje. Pometal je sobe, drgnil in likal svetla tla in hodnike v stanovanju in bil vzor vojaškega sluga. Bolj prost je bil kot drugi in to je nekaj veljalo.

Le kadar so se ljudje na ulici ozirali za njim, ko je tolažil jokajoče dete v vozičku, ga je bilo sram, da ga je vojaški stan ponižal do tako babjega opravila.

A mislil in tolažil se je po svoje, da mine tudi to.

Kako se je Andrejček veselil prvega dopusta! Skoraj vsi njegovi tovariši so bili doma in se pokazali v vojaški obleki, le on je moral čakati in čakati. Ta teden je gospa kam odšla, drugi teden so bile vaje, tretji teden so kuharico izmenjali, sami vzroki, ničvredni piškavi vzroki, nad katerimi je Andrejček škripal z zobmi in stiskal pesti.

Neko popoldne ga je njegov gospod nagovoril na hodniku, kjer sta se igrala oba psa in se lovila za metlo, s katero je Andrejček pometal: »He, Andrej, ali bi rad šel na dopust?«

Andrejček je odgovoril ponižno — te čednosti se je bil zadnji čas navadil — da bi šel rad.

»Kanalja, k dekletu te vleče, kaj? Ta teden boš vodil še moja psa na sprehod — drugi teden pojdeš.«

Andrejček je molče naslonil metlo v kot in hotel pripeti oba psa na motvoz, da c-dide z njima »na sprehod«.

»Pusti psa, tepec.« je zarenčal stotnik,

in poslušaj!»

Andrejček je obesil motvoz na obešalnik in se vrzaval.

»Ti in še dva falota tvoje vrste pojdetaj po pivo in po led v pivovarno in ga pripeljeta na vozičku v častniško obednico. Razumel?«

Andrejček je udaril s petami, da razume: »Potem pojdetaj na glavni trg — trgovino po buteljke, kakor sem napisal na ta listek, in jih odnesete tudi v obednico, da jih denejo na led. Razumel?«

Andrejček je razumel, vzel listek in šel v zavesti, da bo še dolgo čakal na prvi dopust.

Tisti večer je bila velika pojedina v o-zajšani častniški obednici. Andrejček, ki je moral čakati na svojega gospoda, se je udeležil za vrati ob vhodu v klet, od koder je pomagal strežajem valiti sodčke piva in pomivati vrčke, čaše in posodo.

O polnoči je bilo veselje na višku. Godba je igrala, na mize je prišlo šumeče vino, zdaj je ta častnik, zdaj je oni govoril svečane govore.

(Nadaljevanje)

za te besede v luknjo, če ne prideš pred višjo sodnijo. Ti še ne veš, kaj so vojni artikli, dragi moj! Naučili te bodo!»

Andrejček je s čudnim zadoščenjem sedel, Bajce tudi.

Kantina je zopet zašumela, Andrejček je pil svoje pivo, kakor bi se ne bilo nič zgodilo.

Tone je po dolgem molku šepetal: »Zdjaj imaš!»

»Nič nimam!« se je jezil Andrejček. »Fantje moje krvi bi se v štirinajstih dneh naučili vsega, kar je treba za vojsko. Tako pa bom tu tri leta!«

Tako se je zgodilo, da je bil drugi dan Andrejček pri raportu in da je bil kaznovan točno na mesec dni samotnega zapora, kakor mu je bil napovedal Bajce.

»Ali je rekrut Košuta delavec, socialista?« je vprašal mrko stotnik.

»Pokorno javljam, da je doma iz hribov!« je javil Bajce.

»Kanalja je...« je godrnjal stotnik, ko je izrekel svojo kazen, prvo v kompaniji rekrutov...

Ko je Andrejček preстал svojo kazen — vsak dan v prostem času samotna celica

in vso dolgo, dolgo noč — je prišel do spoznanja, da je tisti košček prostosti v vojaškem stanu vendarle zlata vreden.

Ne bodo me več dobili! — se je zaklel in pisal materi prvo pismo, da se mu v cesarski suknji dobro godi, a da imajo vojašnice tako trde zidove, da ne moreš z glavo skozi, naj si bo tudi tako trda kakor njegova. Marički pa je pisal, da bi imel lahko že eno ali dve zvezdi, če bi hotel, a da noče. Zakaj ne, da ji pove, ko pride na prvi dopust. Francki pa ni pisal ničesar, dasi je vedel, da žaluje za njim.

Iz okornega fanta je postal lep vojak. Tista kazen se je počasi pozabila, dobil bi bil morda res kdaj kako prvo zvezdo, če bi ga ne bil videl nekega jutra stotnik, da zna lepo pometati.

»Aha, to je socialist!« je dejal. »Kaj delaš?«

Andrejček je udaril s petami skupaj, pritiskal metlo k sebi in pokorno javil, da pometa.

»Za drugo itak nisi. Dobiš priliko, da se še bolj navadiš!« je menil stotnik skozi noč in vihal brke.